Ч. 292 Пятниця 31 грудня 1893 (12 сѣчня 1894). Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламацій неопечатаній вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ зр. 2·40
на пôвъ року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
мѣсячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ зр. 5·40
на пôвъ року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
мѣсячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Запросины до передплаты.

Отсе кôнчимо вже й третый рôкъ нашого выдавництва. „Народна Часопись“ буде и въ слѣдуючôмъ роцѣ придержуватись того самого напряму, що й доси; буде подавати въ коротенькôмъ змѣстѣ всякй вѣсти про найважнѣйшй подѣѣ въ свѣтѣ, а при тôмъ буде старати ся придержуватись лишь самыхъ фактôвъ, а въ осудѣ ихъ руководитись якъ найбôльшою обєктивностію. Въ части неполітичнôй знайдуть читателѣ якъ найлѣпшій добôръ всѣлякихъ повѣстей, оповѣдань и розправъ науковыхъ держаныхъ въ стилю популярнôмъ и оскôлько можна приступнôмъ навѣть для трошки бôльше образованого селянина. Зъ новымъ рокомъ розпôчнемо друкувати у фейлєтонѣ „Народ. Часописи“ дуже займаючу довшу повѣсть зъ житя американьского пôдъ заголовкомъ „Похатникъ“. Въ части економічнôй будемо попри часть рôльничо-господарску подавати окремо также и найважнѣйшй вѣдомости зъ торговлѣ, чимъ будемо старати ся заступити бракуючй у насъ пôдручники для науки торговлѣ. Зъ огляду на то, що рухъ торговельный въ нашôмъ краю обнимає чимъ разъ ширшй круги, думаємо, що єсть рѣчею конечною познакомляти нашихъ читателѣвъ зъ вѣдомостями торговельными, потрѣбными не лишь для того, хто продає але й длятого, хто купує. Тымъ способомъ будемо старати ся причинятись бодай въ маленькôй части до пôднесеня добробыту въ нашôмъ народѣ, що въ нинѣшныхъ часахъ єсть и повинно бути найважнѣйшою справою.

Условія передплаты „Народнои Часописи“ позôстають тй самй, що доси.

Передплачувати можна:

У Львовѣ: въ бюрѣ дневникôвъ Людвика Пльона ул. Кароля Людвика ч. 9.

На провінціи въ ц. к. Староствахъ.

Передплата	на цѣлый рôкъ	2 зр.	40 кр.
„	„ пôвъ року	1 „	20 „
„	„ чверть року	— „	60 „
„	„ мѣсячно	— „	20 „

Поодиноке число: **1** кр.

Хто хоче, щобы єму посылати „Народну Часопись“ **почтою**, мусить прислати передплату до Адміністраціѣ „Ґазеты Львôвскои“:

на цѣлый рôкъ	5 зр.	40 кр.
„ пôвъ року	2 „	70 „
„ чверть року	1 „	35 „
„ мѣсячно	— „	40 „

Поодиноке число: **3** кр.

Соймъ краєвый.

На вчерашнôмъ засѣданю Сойму явили ся послы досыть численно; зъ князѣвъ Церкви були на засѣданю Є. Екец. Митрополитъ Сембратовичъ и архієп. Моравскій; зъ рускихъ послôвъ явили ся Барабашъ, Герасимовичъ, Гурикъ, о. Ковальскій, Кулачковскій, Король, Окуневскій, Охримовичъ, Романчукъ, Савчакъ и Телишевскій. Є. Екец. Маршалокъ краєвый кн. Евстахій Сангушко вôдкрывъ засѣдане и покликавъ на провізоричныхъ секретарôвъ пп.: Недѣльского, о. Сѣчиньского, Тшецєского и Віктора, а на провізоричныхъ квесторôвъ пп.: Станіслава Стадницкого, Михальского, Охримовича и Ем. Торосевича. Опôсля выголосивъ кн. Маршалокъ бесѣду, котрои змѣстъ мы вже вчера подали.

По сѣмъ промовивъ Є. Екец. п. Намѣстникъ ґр. Бадені, а повитавши послôвъ зазначивъ насамперед, що Соймъ скликано длятого такъ пôзно, бо правительство бажало пошанувати свята обохъ обрядôвъ и звязанй зъ ними обычаѣ народнй, котри задержують послôвъ въ кругахъ родинныхъ. А коли въ наслѣдокъ звѣстныхъ змѣнъ політичныхъ часъ до працѣ для всѣхъ соймôвъ взагалѣ трохи обмежено, то для насъ ставъ ся вôнъ въ наслѣдокъ наведеныхъ причинъ ще коротшій. Однакожъ колибъ показала ся потреба, то Соймъ мôгъ бы бути скликаный и другій разъ.

Дальше згадавъ п. Намѣстникъ про проєктъ утвореня поліціѣ державнои въ Перемышли, котрый має на цѣли, щобы громада мѣста Перемышля, користаючи зъ урядуючихъ тамъ орґанôвъ могла передати имъ деякй чинности, належачй до власного круга дѣланя

5)

Пиво, хмѣль и алькоголізмъ.

(Культурно-економічна студія.)

(Дальше замѣсть конця).

Коли вже знаємо складовй части пива и цѣлу его фабрикацію, то приглянѣмо ся ще, якъ и кôлько его пють, яку оно має вартôсть яко напитокъ, якй суть его наслѣдки въ суспôльностяхъ и що робить ся противъ тыхъ наслѣдкôвъ.

Щобы описати докладно всѣ звычаѣ и способы, якими пє ся пиво, треба бы хиба робити спеціяльнй студіи, котрй, може бути, довели бы остаточно до такихъ самыхъ, а може ще й успѣшнѣйшихъ результатôвъ, якъ розпôзнаване характерôвъ и успособлень зъ почерку письма. Мы въ такъ „глубокй студіи“ не думаємо запускати ся а схарактеризуємо спосôбъ и звычай пива лишь кôлькома чертами. Зайдѣмъ до якои пивярнѣ и приглянѣмо ся сидячимъ тамъ гостямъ, що пють пиво. Вже заразъ по тôмъ, яке хто пє пиво, можна пôзнати, якій у него „характеръ“ — въ кишени: оденъ пє пільзненьске, другій лежакъ, третый звычайне пиво шинкове або дешевый „абцуґъ“. За столомъ сидить череватый панокъ, зъ повнымъ трохи надутымъ лицемъ, а передъ нимъ стоить куфель пива зъ циновою накрывкою — то певно якійсь высшій урядникъ и постôйный гôсть пивярнѣ, котрый правильно що вечера выпиває тутъ своихъ вôсѣмь куфлѣвъ. — При другôмъ довгôмъ столѣ сидить цѣле товариство а послугачь ходить вôдъ одного до другого и пытає: „велике“ чи „мале?“ За хвилю приходить и ставляє пиво передъ гостей. Оденъ зъ нихъ пôдносить свое „велике“ розважно до горы проти свѣтла, дивить ся на склянку окомъ знатока, любує ся пѣною, що вкрила пиво, обтирає обережно край склянки, пôдносить єѣ поволи до губы и тягне, тягне, що ажъ ледви може вôддыхнути, вôдтакъ ставить склянку на столѣ, въ котрôй лишила ся ще ледви третина улюбленого напитку, и цмокає вôдтакъ та облизує вусы — то фаховый знатокъ и непослѣдный любитель пива; вôнъ буває звычайно чоловѣкъ крѣпкои будовы тѣла и здоровыхъ грудей та жолудка. Той що пє „мале“ — то звычайно „харлакъ“ и санґвінікъ, котрый любить що хвиля щось свѣжого або оглядаєсь на свôй жолудокъ и — кишеню. — Лѣтомъ въ огородѣ коло пивярнѣ сидить довкола стола громадка людей, а передъ ними великій чобôтъ повенъ пива — то громадка „веселыхъ хлопцѣвъ“, що въ щирôй дружбѣ пє пиво зъ одного чобота, розумѣє ся скляного, подаючи его собѣ зъ рукъ до рукъ. Чобôтъ той мѣстить въ собѣ „подвôйный літръ“, а въ чиихъ рукахъ вôнъ выпорожнить ся, той платить свѣжій. — „Стояче пиво“ пють люде, котрымъ дуже пильно; такій гôсть — звычайно люде зъ низшои клясы, робочй — забѣжить до шинку, выллє чимъ скорше въ горло склянку „малого“ або „великого“ и бѣжить дальше. — Портеръ пють паны заѣдаючи при тôмъ смачну перекуску въ „комнатахъ до снѣдань“. — Але й пѣна на пивѣ т. зв. „борта“ грає непослѣдну ролю: оденъ гôсть любить лишь пиво зъ широкою бортою, бо боить ся, щобы оно не було стояле; скоро лишь вузонька борта, вôнъ вôдсылає пиво назадъ; другій, чоловѣкъ практичный, хоче менше борты а бôльше пива. Догодижь тутъ всѣмъ! У шинкаря мусить бути дѣйстно велика терпеливôсть; вôнъ мусить добре знати своихъ гостей и умѣти вычитувати имъ зъ лиця ихъ забаганки.

За мѣру, кôлько выпиває ся пива, можуть послужити слѣдуючй числа: въ Монаховѣ припадає на одного чоловѣка рôчно 566 літрôвъ, въ Бельґіи 165, въ Анґліи 122, въ Нѣмеччинѣ 90, въ Австріи 33, въ Франціи 21, въ Россіи 5, а въ Италіи ледви десята часть літра. Въ Россіи єсть головнымъ напиткомъ горѣвка и длятого такъ мало выпиває ся тамъ пива, а въ Италіи знову пють селяне по найбôльшôй части вино, котре тамъ дешеве, бо его єсть подостаткомъ. Позаякъ Монаховъ займає що до выпиваня пива найперше мѣсце, то не вôдъ рѣчи буде подати тутъ деякй числа що до зужиткованя пива въ сѣмъ мѣстѣ и порôвнати его зъ другими мѣстами.

Монахôвъ мавъ въ 1886 р. 262.000 душъ; въ тôмъ же роцѣ выпито тамъ 129,121.400 літрôвъ пива, а обрахувавши то на одного чо-

громады. Яка небудь стрѣтила бы судьба сей проєктъ, то правительство буде удержувати въ Перемышли полицію державну, а орґаны єѣ будуть обмежати ся точно лишь до тыхъ атрибуцій, котрѣ пôсля нинѣшного стану рѣчи имъ прислугують, отже о якôмъ небудь вмѣшуваню ся jure caduco въ атрибуціи громады не може бути бесѣды.

Другій проєктъ дотыкає знесеня истнуючои ще до нинѣ при Намѣстництвѣ комісіѣ для выкупна и реґуляціѣ тягарôвъ ґрунтовыхъ, котра була также звязана зô справою индемнізаційною. Позаякъ фондъ индемнізаційный въ наслѣдокъ конверсіѣ щезъ, а фондъ краєвый мусѣвъ бы все ще выдавати на ту комісію, то було бы на часѣ ухвалити законъ о знесеню єѣ. Законъ той вôддає судôвництво що до сервітутôвъ, вычисленыхъ въ патентѣ зъ 1853 р., о скôлько ихъ доси не зголошено, судамъ цивільнымъ, а справу реґуляціѣ або выкупу, а вôдтакъ рѣшанє, чи выкупъ має наступити грôшми чи ґрунтомъ, передає проєктъ осудови Намѣстництва. Ходить отже головно о то, щобы фондови краєвому ощадити непотрѣбного выдатку, а зъ другого боку забезпечити интересованымъ сторонамъ, на случай, колибъ появила ся яка спôрна справа, скорочене постуованє судове и охоронити єѣ вôдъ довголѣтного процесу цивільного.

Предкладаю, якъ звычайно, въ имени краєвои Рады шкôльнои справозданя о станѣ середныхъ и народныхъ шкôлъ за минувшій рôкъ шкôльный. Замѣтки и зарядженя кр. Рады шкôльнои найдете у справозданяхъ докладно списаній. Я додамъ, що въ справѣ народныхъ шкôлъ кр. Рада шкôльна старає ся ввести передовсѣмъ новій пляны шкôльній, дбає о вôдповѣдній до плянôвъ книжки и о учителѣвъ добре приготовленыхъ та пильнує, щобы идеѣ тыхъ плянôвъ шкôльныхъ зле не зрозумѣли та не звели єѣ на манôвцѣ. Недостача учителѣвъ дає ся що разъ бôльше чути, але зъ радостію мушу зазначити, що число учениковъ у семинаріяхъ збôльшає ся, а єсли Соймъ и п. Міністеръ просвѣты увзглядять пропозиціѣ краєвои Рады шкôльнои, то зъ часомъ будемо могли краєви дати тôлько учителѣвъ, кôлько потребує и такихъ, якихъ жадає, до чого має право.

Въ справахъ середныхъ шкôлъ працює Рада шкôльна дальше орґанічно, систематично и тревало въ напрямѣ педаґоґічнôмъ, дидактичнôмъ и выховуючôмъ. Рада шкôльна знає свои обовязки и вôдзыває ся тôлько до суспôльности и родинъ о помôчь довѣрочну и щиру.

Въ справахъ шкôлъ середныхъ числить Рада шкôльна найбôльше на помôчь п. Міністра просвѣты, бо будынкôвъ ґимназіяльныхъ чимъ разъ бôльше потрѣбно, а хочь нашѣ громады жертвѣ на се не жалують, але й не все можуть дати тôлько, кôлько потрѣбно. Тому держава мусить у тôй справѣ помочи значными сумами и то заразъ.

Два разы ухвалювану резолюцію соймову въ справѣ умундурованя молодѣжи шкôльнои тыми днями увзгляднено, за що належить ся подяка Є. Е. п. Міністрови просвѣты.

Справу фаховыхъ шкôлъ треба, на мою думку, якъ найскорше полагодити. Не хочу въ тôй хвили занимати Выс. Палаты сею справою, а кôлькома словами годѣ єѣ пояснити, але я думаю, що при нагодѣ скажу о тôй справѣ бôльше, а Вы, пов. панове, мусите єѣ полагодити; она на васъ жде.

Опôсля згадавъ п. Намѣстникъ про справу пропінаційну, сказавъ, що позычка пропінаційна амортизує ся правильно, що рôчный чиншъ за аренду выносить 3,540.000 зр., та що управненій мають ще вôдобрати 350.000 зр. въ готôвцѣ и 580.000 зр. въ облиґаціяхъ.

Дальше говоривъ п. Намѣстникъ про нещастя и шкоды въ нашôмъ краю и заявивъ, що изъ сумъ, визначеныхъ правительствомъ, першу выдано вже въ осени, друга єсть до розпорядимости на весну. Не сумнѣваю ся — казавъ п. Намѣстникъ — що й Высока Палата ухвалить Выдѣлови краєвому до розпорядимости на ту саму цѣль якійсь фондъ; однакожь бажаю, щобы Выс. Палата разомъ зô мною не прикладала до тыхъ запомогъ иншого значѣня, якъ то, яке они дѣйстно мають, и щобы мы всѣ старали ся двигатись и безъ запомогъ. На мôй погляд лѣпшою помочею єсть фактъ, що въ послѣдныхъ пяти рокахъ выбудовало правительство зъ фондôвъ на доставленє людности заробку 134 кільометрôвъ мурованыхъ дорôгъ, поставило мосты на Сянѣ, Днѣстрѣ и Свѣчи та также уреґульовало около 140 кільометрôвъ дорôгъ.

Що нещастє елементарне було значне, доказомъ того, що зъ податкôвъ ґрунтовыхъ и домовыхъ вплынуло за одинацять мѣсяцѣвъ мин. року о 199.349 зр. менше якъ въ попереднôмъ роцѣ за тôй самый часъ.

Доси вôдписано вже ґрунтового податку 1,237.775 зр. Що старано ся давати всякй полекшѣ пôдъ взглядомъ формальнымъ, доказують цифры, бо на 5011 выпадкôвъ вôдкинено лише 271 подань зъ причины спôзненя. Я навѣвъ тй числа у вôдповѣдь на невыразній закиды, котрй вправдѣ не безпосередно, але манôвцями доходили до мене, и хочу ще дещо о тôмъ сказати. Менѣ здає ся, що не було бы пожаданымъ кидати мѣжъ людей якійсь близше неозначеній поклики, що власти скарбовій занадто стягають податки, або вкôнци, що п. Міністеръ фінансôвъ поручивъ, абы податкôвъ не брати, або щобы брати ихъ осторожно. Вѣрте менѣ, мои панове, що всяке балаканє о шрубѣ податковôй, котру систематично прикручує ся безъ вырозумѣлости и безъ уваги на фактичный станъ, єсть безпôдставне. Що суть деякй тягары выходячй зъ законôвъ, не дасть ся заперечити, але годѣ жадати того, щобы добра адміністрація тыхъ законôвъ не выконувала, а такъ само годѣ жадати, щобы въ такъ великôй машинѣ адміністраційнôй якъ адміністрація скарбова въ Галичинѣ, деяке колѣсце не скрипѣло. Чижь въ наслѣдокъ того можна старати ся и домагати ся застановленя стяганя або вôдписаня крôмъ того, яке приписує законъ? Думаю, що то не спосôбъ вказуваня на яскраву кривду, то не средство до зарядженя невластивостямъ.

Высока Палата зволить приняти вôдъ мене рѣшуче запевнене, що адміністрація скарбова не выдавала и не выдає нѣколи порученъ, що мали бы на цѣли когось скривдити, комусь дошкулити, або наложити податки высшй, нѣжъ законъ каже. Она слѣдить и выкорѣнює всякй надужитя низшихъ властей скарбовыхъ, а робить се енерґічно, безсторонно и зичливо для скривдженыхъ.

Здавало ся менѣ, що найлучше буде, коли я ту зъ сего мѣсця заперечу всѣмъ тымъ ширенымъ помѣжъ нами поговôркамъ; мои слова може впровадять сю квестію пôдъ взглядомъ мериторичнымъ и формальнымъ на властиву дорогу и чей докажуть, що та адміністрація скарбова, о котрôй говоривъ я, не може бути ворожа краєви и населеню єго.

Наконецъ заявивъ п. Намѣстникъ, що порушивъ кôлька справъ адміністраційныхъ, хочь статутъ краєвый не вкладає на него того обовязку, длятого, що пôддає ся зъ повною свѣдомостію тому обовязкови, якій самъ на себе вложивъ. (Браво.) — По сѣй бесѣдѣ представивъ п. Намѣстникъ Палатѣ правительственного комѣсаря ґр. Лося.

Опôсля присвятивъ ще Маршалокъ краєвый теплу згадку помершимъ посламъ и удѣливъ урльопу мѣжъ иншими еп. Куиловскому на часъ цѣлои сесіѣ.

Зъ порядку дневного вôдослано 29 справоздань Выдѣлу краєвого до комісій и на тôмъ закôнчено засѣданє.

Наконецъ вôдчитано внесенє пос. Скалковского о запомогу для потерпѣвшихъ вôдъ

ловѣка рôчно, то припадало по 492 и бôльше якъ половина (492·8) літрôвъ, або по літрѣ и однôй третинѣ на день. Въ тôмъ самôмъ часѣ припадало у Вѣдни на одного чоловѣка рôчно 29[illegible] літрôвъ, въ Берлинѣ 182, въ Лондонѣ 254, а въ Парижи 20 літрôвъ. Возьмѣмъ же теперь на грошѣ то пиво, яке выпиваєсь въ Монаховѣ. Припустѣмъ, що літра пива коштує тамъ 25 фениковъ або 15 кр. на нашй грошѣ; отже въ 1886 р. выпито тамъ пива за 32,281.050 марокъ, або бôльше якъ за 19 міліонôвъ зр. (рахуючи марку по 60 кр.) На оденъ день пропито тамъ 88, 40 марокъ, бôльше якъ 53 тысячѣ зр.; оденъ чоловѣкъ пропивъ тамъ на рôкъ 23 марокъ або 73 зр. и 80 кр., а на день 33 фениковъ або трохи бôльше якъ 19 кр. Поглянь-можь теперь, кôлько заробила при тôмъ держава и мѣсто зъ податку вôдъ пива. Въ Монаховѣ, якъ взагалѣ въ Баваріи єсть звычай, що податокъ платить ся не вôдъ готового вже пива, але вôдъ скôлькости змеленого солоду. При млыницяхъ до солоду єсть въ тôй цѣли уставленый приладъ, заосмотреный державною печаткою, котрый показує, кôлько змелено солоду на день або на тыждень. Урядникъ приходить до бровару що дня або разъ на тыждень и зъ того приладу вôдчитує, кôлько змелено солоду та пôсля того вымѣрює податокъ. Вôдъ гектолітра солоду платить ся державѣ 6 марокъ або 3 зр. 60 кр., а мѣстови 3 марки и 30 фениковъ або близько 2 зр. Въ 1886 р. змололи 40 монахôвскихъ броварôвъ 1,006.488 гектолітрôвъ солоду и выробили зъ него 201,297.600 літрôвъ пива; за то дôстала держава податку 3,873.726 марокъ або звышь 2 міліоны зр., а мѣсто 2,097.490 марокъ або звышь 1 міл. зр.

Цѣкавый єсть ще слѣдующій обрахунокъ. На 1,006.488 гектолітрôвъ солоду треба 1,184.100 гектолітрôвъ ячменю. Припустѣмъ, що на 100 квадратовыхъ метрахъ землѣ (1 гектаръ) уродить ся 25 гектолітрôвъ ячменю, то на всю ту масу ячменю, зъ котрого въ 1886 р. зроблено въ Монаховѣ солодъ, треба бôльше якъ 423 и пôвъ квадратовыхъ кільометрôвъ землѣ або 39.390 днѣвъ робочихъ. Подумаймо-жь собѣ 201,297.600 літрôвъ пива розставленыхъ побôчь себе склянками, зъ котрыхъ кожда мала бы въ промѣрѣ 10 и пôвъ центиметра; выйшовъ бы зъ того такій довгій рядъ склянокъ, що занявъ бы 21.136 кільометрôвъ або 2848 ґеоґрафічныхъ миль. Але земля вôдъ одного бѣгуна до другого єсть 20.002 кільометрôвъ або 2695 миль довга; той рядъ склянокъ сягавъ бы отже далеко дальше якъ вôдъ одного бѣгуна до другого, ще о 134 кільометрôвъ дальше по за бѣгуны. — Зъ выробленого въ Монаховѣ въ 1886 р. пива вывезено за границю 72,198.000 літрôвъ. Колибъ то пиво хотѣвъ заразъ перевезти, потребувавъ бы на то не менше лишь 12.033 ваґонôвъ а до нихъ 400 льокомотивъ; цѣлый поѣздъ зъ тымъ пивомъ бувъ бы на 100 кільометрôвъ довгій! Оттака то сила продукціѣ пива въ однôмъ мѣстѣ!

Гляньможь теперь, яка єсть вартôсть пива яко напитку, о скôлько оно добре, а о скôлько шкôдливе для здоровля. Загально думають, що пиво єсть дуже здорове, що чоловѣкъ вôдъ него товстѣє, що оно майже здоровѣйше, бо легше стравне якъ хлѣбъ и може єго вповнѣ заступити. Славный хемікъ, Юстусъ Лібіґъ, называвъ навѣть пиво „плыннымъ хлѣбомъ“. Отже насамперѣдъ треба знати, що то чоловѣкъ не вôдъ пива товстѣє и набирає тѣла; вôдъ самого пива ще нѣхто не ставъ грубшій; алеось що: пиво заострює апетитъ, чоловѣкъ, що пє пиво, ѣсть бôльше и вôдъ того товстѣє и грубне. Але не дасть ся заперечити, що пиво має въ собѣ и богато поживныхъ частей. Пôсля учебника ґіґієны Рубнера має літра пива тôлько въ собѣ бѣлковины, кôлько 120 ґрамôвъ, або 60 ґрамôвъ хлѣба, або 25 ґрамôвъ мяса. Въ поживѣ має дуже велику вагу фосфорова кислота, котра разомъ зъ вапномъ творить кости въ чоловѣцѣ. Дивуємо ся неразъ, длячого дѣти ѣдять дуже богато хлѣба, а буває й такъ, що старшй зборонюють имъ ѣсти хлѣба, щобы вôнъ имъ не пошкодивъ; а то рѣчь зовсѣмъ природна: дитина росте, ростуть въ нѣй и кости, котрй до того потребують фосфоровои кислоты, котрои въ хлѣбѣ найбôльше, сама отже природа пре ихъ до того. Въ пивѣ єсть также та фосфорова кислота. Професоръ дръ Августъ Фоґель робивъ дослѣды зъ поживою монахôвского пива, котрй опôсля оголосивъ въ Osterr. landwirthsch. Wochenblatt и дôйшовъ до того, що монахôвске зимове пиво має на літру пôвъ, а т. зв. подвôйне пиво 9 десятыхъ частей ґрама фосфоровои кислоты. Кільо же свѣжого мяса волового має 4 ґрамы фосфоровои кислоты. Щобы отже зъ пива зимового мати тôлько фосфоровои кислоты, кôлько зъ одного кіля мяса, то треба бы выпити 8 літрôвъ пива. Але наразъ нѣхто анѣ не выпє 8 літрôвъ пива, анѣ не зъѣсть кільо (2 фунты) мяса; що найбôльше можна неразъ зъѣсти фунтъ мяса, а тогды мало бы ся 2 ґрамы фосфоровои кислоты; вôдповѣдно до того треба бы выпити 4 літры пива, що все таки єсть ще за богато. На основѣ

елементарныхъ нещасть въ минувшôмъ роцѣ и о пôльги въ екзекуцiяхъ податковыхъ та интерпеляцiю пос. Абрагамовича до комiсаря правительственного, якѝ пôльги зарядить правительство въ опустѣ и стяганю податкôвъ и що правительство доси въ якцiи ратунковôй зробило?

Переглядъ політичный.

Рôвночасно зъ галицкимъ Соймомъ радять теперь и соймы Буковины, Дальмацiѣ, Каринтiѣ, Зальцбурґа и Форальберґа.

Часть ческои шляхты постановила вôйти въ тѣснѣйшу звязь полiтичну зъ Старо- и Молодочехами, навѣть въ такôмъ случаю, хочь бы ихъ переконаня полiтичнѝ въ декотрыхъ справахъ не були згôднѝ.

Пôсля Pol. Corr. станъ здоровля мiнiстра Ґiрса погôршивъ ся знову значно. — Кôлька днѣвъ тому назадъ выслано зъ Петербурга до Софiѣ на руки нѣмецкого консуля завôзване до болгарского правительства, щобы оно сплатило претенсiи Россiѣ зъ часôвъ россiйско-турецкои вôйны. Правительство болгарске вôдповѣло, що насампередъ повинна Россiя вырôвнати претенсiи Болгарiѣ до неи.

Зъ Риму доносять, що на цѣлôй Сицилiи наставъ теперь спокôй, але за то ширить ся ворохобня мабуть вже въ самôй Италiи, де въ мѣстахъ Корато и Руво прийшло вже до явнои ворохобнѣ.

Новинки.

Львôвъ дня 11 сѣчня.

— **Зъ руского Товариства Педаґоґiчного.** Дня 2-го лютого 1894 р. о годинѣ 10-ôй передъ полуднемъ вôдбудуть ся у Львовѣ въ I-ôй клясѣ рускои школы взôрцевои (въ „Народнôмъ Домѣ“ на долинѣ) загальнѝ зборы руского Товариства педаґоґiчного, котрого метою — дбати про вôдповѣдне приспособлене учительства а такожь про нацiональне и основами розумнои педаґоґiѣ вымагане выховане рускои молодѣжи зъ пôдмогою дому и школы. Всѣ освѣченѝ народы давно вже вивнили ся, що яке выховане молодого поколѣня, така й будучина народу. Се й повинно спопуляризувати всѣхъ щирыхъ патрiôтôвъ звертати пильну бачнôсть на выховане й освѣту молодого поколѣня и пôдпирати змаганя руского Товариства педаґоґiчного, котре поклало собѣ таку важну и трудну задачу. Всѣ повиннѝ на сей жертвенникъ зложити що рôчно такъ дрôбну лепту, якъ членьска вкладка 50 кр., та старати ся о якъ найбôльше розширене въ рускихъ хатахъ и родинахъ выдань Товариства педаґоґiчного, передовсѣмъ часописей „Учитель“ и „Дзвiнок“. Руска суспôльнôсть повинна переняти ся тымъ поглядомъ, що не тôлько учителѣ и учительки повиннѝ горнути ся до руского Товариства педаґоґiчного и пôдпирати его змаганя морально и матерiяльно, але й батьки й матери и взагалѣ выхователѣ и прихильники рускои молодѣжи. А на зборы дня 2 лютого повинно такожь зъѣхати ся якъ найбôльше число членôвъ.

— **Огнѣ.** У Грималовѣ погорѣвъ жидъ Левенгаръ; мае шкоды на 1200 зр., обезпеченои на 600 зр. — На передмѣстю Поводова въ Самборѣ згорѣло пять загородъ, вартости 10.317 зр., а обезпеченыхъ лише на 4010 зр. Огонь выбухъ въ соломянôй шопѣ господаря Ивана Григуся. — Въ Сокирчичахъ въ Самбôрщинѣ дня 21 грудня пôдъ вечеръ величезный огонь позбавивъ даху и хлѣба 24 селянъ, зробивши шкоды на 11.770 зр., зъ чого 8.505 зр. було обезпеченыхъ. Огонь бувъ зовсѣмъ певно пôдложеный, а якъ мы знаемо вôдъ одного тамошного человѣка, о пôдложене дуже пôдозрѣвають Ивана Дацькова, котрый такожь погорѣвъ. Дня 10 грудня погорѣвъ его сусѣдъ Василь Кôть, чому бувъ виненъ здае ся такожь Дацькôвъ. Той Дацькôвъ ще тому 10 десять лѣтъ бувъ у слѣдствѣ обжалованый о пôдпалене. Въ однôй халупѣ живъ зô своимъ братомъ Стефаномъ и зъ нимъ все сварнвъ ся. Хотѣвъ брата позбути ся, асекурацiю по половинѣ взяти, отже пôдпаливъ сусѣдôвъ, щобы притôмъ и его хата згорѣла, а на него пôдозрѣне не впало. — Въ Камѣннôй Горѣ въ равскôмъ повѣтѣ погорѣвъ Федько Жукъ, черезъ що стративъ якихъ 1000 зр. Хтось пôдпаливъ его, а не знати, хто.

— **Страшне нещастє** стрѣтило господаря Дмитра Трача въ Дворискахъ коло Пôдгайчикôвъ въ перемышляньскôмъ повѣтѣ. Зъ заможного ґазды за одну нôчь ставъ бѣднымъ, а що гôрше, стративъ жѣнку и трое дѣтей. Про сей допустъ Божiй на человѣка пишуть намъ зъ тыхъ сторôнъ такъ: Въ ночи на 1 л. сѣчня с. р. була сильна завiрюха. Домъ Трача бувъ обложеный загатою. О годинѣ 4. рано всѣ домашнѝ спали, коли наразъ занявъ ся огонь у коминѣ и такъ скоро обнявъ хату, що жѣнка Трача и трое дѣтей не мали вже часу утечи и згинули страшною смертiю въ огни. Огонь обнявъ усѣ будынки господарскѝ, збôже и худобу — все згорѣло! Самого живого инвентаря згорѣло 27 штукъ. И якъ на нещастє шкода, котра выносить 3000 зр., не була зовсѣмъ обезпечена. Самъ Дмитро Трачь небезпечно попаривъ ся. Вôдъ того огню згорѣли ще дôмъ и стодола Герша Вайца, вартости 600 зр. Вайцъ обезпечивъ ся на 500 зр. Якъ бы бувъ и Трачь обезпечивъ ся, лекше було бы ему стерпѣти таке нещастє та у насъ хочь бий головою о стѣну, а не намовишь декотрыхъ людей до обезпечуваня себе. Може така пригода бодай одного — двохъ навчить розуму.

— **На ловахъ.** Въ Мѣльничу выбравъ ся дня 28 грудня Михайло Нѣмашекъ на ловы на куны. Вôнъ бувъ стрѣльцемъ властителя дôбръ Журавна. Зайшовъ у старе корито рѣки Свѣчи и тамъ упавъ въ полонку, що легко примерзла. Найшли его потôмъ неживого, очевидно, утонивъ ся.

— **Великiй розбой** ставъ ся въ Смиричу въ Чехiи. Дня 4 с. м. довго не отвирано тамошного склепу купця Левiого. Здивувало то сусѣдôвъ, що привыкли до точности купця, отже зайшли до его склепу, при котрôмъ була й комната. Страшный видъ побачили тамъ: 73-лѣтный Левi, его жѣнка и найстарша донька лежали въ калужи крови неживѝ на земли, поколотѝ острымъ ножемъ. Въ лôжку лежала вбита наймолодша донька нежива, а пôдъ вôкномъ середуща тяжко ранена, але ще жива. Коли она прийшла до памяти, оповѣла, якъ и що стало ся. О год. 9 вечеромъ замкнувъ Левi склепъ и поклавъ ся зъ родиною спати. Наразъ запукано до дверей. Найстарша донька думала, що то якiй пôзный купець, отворила дверѣ склепу, але въ тôй самôй хвили зъ крикомъ упала нежива на землю. Человѣкъ, котрому отворила дверѣ, пробивъ єѣ ножемъ; вôдтакъ пробивъ матеръ, що выбѣгла донцѣ на помôчь, а потôмъ и батька, що хотѣвъ зô склепу утечи. Зайшовъ до комнаты и тамъ у лôжку убивъ спячу девятилѣтну дѣвчину и хотѣвъ уже кинути ся на середущу доньку. Та прискочила до вôкна, але зъ надвôру ударивъ єѣ другiй розбôйникъ сокирою въ голову, поранивъ єѣ лице ножемъ, а коли впала на землю, подоптавъ ще єѣ ногами. Ажь коли она удала неживу, розбôйники зрабували весь склепъ и забрали ся. Тѝ розбôйники були єѣ знанѝ: то були братя Дивецкѝ зъ околици Смиричу. Полiцiя заразъ ихъ зловила и вôддала до суду.

Телеграмы.

Вѣдень 11 сѣчня. Поспѣшный поѣздъ краковскiй, що мавъ вчера о 4 год. по полудни приѣхати до Вѣдня, выкотивъ ся коло Ваґраму изъ шинъ въ наслѣдокъ пукненя шины. Перепудженѝ пасажиры стали выскакувати черезъ вôкна, въ наслѣдокъ чого 6 пасажирôвъ покалѣчило ся легко а оденъ тяжко.

Бреґенцъ 11 сѣчня. Въ соймѣ предложено новелю до закона о краевôй оборонѣ для Тиролю и Форальберґа.

Бѣлградъ 11 сѣчня. Вчера вôдбула ся нарада мiнiстрôвъ пôдъ проводомъ самого короля въ справѣ т. зв. обрту. Odjek ґратулюе правительству и Миловановичеви, що имъ удало ся залагодити справу обрту, котра выкликала була непорозумѣне зъ сусѣдною державою и каже, що добрѝ вôдносины сусѣдскѝ суть для обохъ державъ дуже потрѣбнѝ.

Парижь 11 сѣчня. Процесъ противъ анархiста Вейлянта, що кинувъ бувъ бомбу въ парляментѣ, закôнчивъ ся вчера. Судъ засудивъ его на кару смерти. Вейлянъ вôдповѣдавъ пôдчасъ процесу дуже зухвало и казавъ, що не хотѣвъ нѣкого убити. Оборонець Вейлянта доказувавъ, що єго клiєнта не можна засудити на смерть, позаякъ вôнъ не убивъ нѣкого. По оголошеню вироку крикнувъ Вейлянъ: „Най жие анархiя!“

Кобурґъ 11 сѣчня. Вел. кн. Гескiй заручивъ ся вчера зъ княжною Вiкторiею, другою донькою кн. Кобурґского.

За редакцiю вôдповѣдае **Адамъ Креховецкiй.**

дальшихъ порôвнань можна бы сказати, що лiтра пива дае тôлько фосфоровои кислоты, кôлько 22 дека мяса. Дальше показало ся, що пôвъ кiльо (фунтъ) хлѣба комiсного мае въ собѣ близько 3 ґрамы (докладнѣйше 2·92 ґр.) фосфоровои кислоты, хлѣбъ домашный бôльше якъ пôвтретя (2·52), хлѣбъ мѣшаный бôльше якъ пôвчверта (2·87), а бѣлый хлѣбъ бôльше якъ пôвтретя (2·66) ґрама. Коли отже порôвнати скôлькôсть фосфоровои кислоты въ хлѣбѣ зъ скôлькостiю въ пивѣ, то покаже ся, що пять лiтрôвъ пива дають людскому тѣлу тôлько фосфоровои кислоты, кôлько пôвъ кiльо хлѣба. Колибъ человѣкъ ѣвъ на день пôвъ кiльо мяса, пôвъ кiльо хлѣба а до того пивъ ? лiтры пива, то що дня тѣло его дôставало бы 6 ґрамôвъ фосфоровои кислоты.

Але пиво яко пожива мае ще й иншѝ важнѝ прикметы; передовсѣмъ находять ся въ нѣмъ части поживнѝ въ такôмъ станѣ, що человѣкъ може ихъ легко стравити, а алькоголь, котрый въ бôльшôй скôлькости мôгъ бы бути шкôдливый, єсть въ пивѣ дуже розпущеный; лежакъ н. пр. мае въ лѣтрѣ всего лишь 4 дека алькоголю. Крôмъ того суть ще въ пивѣ т. зв. творива екстрактивнѝ и декстрина, котрѝ всѣ суть сполученями вугля зъ воднемъ, такъ само якъ н. пр. въ хлѣбѣ, булкахъ и бараболяхъ мучина, котра єсть конче потрѣбна до поживы. Тыхъ сполучень вугля зъ воднемъ єсть въ лiтрѣ пива разомъ 1 0 ґрамôвъ. Коли отже человѣкъ потребуе на день до свого житя пересѣчно 700 ґрамôвъ хлѣба (сполучень вугля въ воднемъ) и 200 ґрамôвъ мяса, а вôнъ пє що дня по два лiтры пива (въ котрôмъ єсть два разы по 140 ґрамôвъ, отже 280 ґрамôвъ сполучень вугля зъ воднемъ), то не потребуе вже 700 ґрамôвъ хлѣба, лишь о 280 ґрамôвъ менше. Длятого то кажемо, що человѣкъ, коли пє пиво, то може обôйти ся безъ хлѣба, и длятого названо пиво плыннымъ хлѣбомъ. Що человѣкъ може дѣйстно при пивѣ обôйти ся безъ хлѣба, може послужити за примѣръ той капiтанъ вôдъ артилерiѣ, про котрого згадувавъ недавно тому W. Tagblatt въ статьи, помѣщенôй зъ нагоды вôйны изза пiльзненьского пива. Той капiтанъ не ѣвъ нѣколи хлѣба, але за то кождого дня вечеромъ мусѣвъ выпити своихъ вôсѣмъ „гальбъ“ значить ся, чотири лiтры пива; зъ тымъ пивомъ споживавъ вôнъ 560 ґрамôвъ сполучень вугля зъ воднемъ, а крôмъ того ѣвъ ще мясо и рано пивъ каву. То, чого ему ще не ставало при пивѣ до повнои скôлькости тыхъ сполучень, доповнявъ вôнъ прочою поживою и обходивъ ся безъ хлѣба.

Дальше дѣлае пиво черезъ хмѣль, що въ нѣмъ, на тѣло человѣка яко корѣнна приправа; оно подôбно якъ сôль побуджуе орґаны травленя и то одностайно и легко, а не такъ якъ перець и друге корѣнье, котрыхъ треба чимъ разъ бôльше ѣсти, щобы они ще дѣлали на орґанизмъ. Пиво пôддержуе и пôдносить вôдживлюване ся людского тѣла и длятого кажуть лѣкарѣ пити легкѝ пива особамъ слабовитымъ и такимъ, що по тяжкôй недузѣ приходять до здоровля. Въ мѣру уживаня мусить оно очевидно бути дуже добрымъ напиткомъ и для здоровыхъ.

(Конець буде.)

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує и спродає

ВСЯКЙ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшомъ, не числячи жадної провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручає:

$4\frac{1}{2}$% листы гіпотечнѣ.	4% пожичку пропінаційну галицку
5% листы гіпотечнѣ преміованѣ.	5% „ „ буковиньску.
5% листы гіпотечнѣ безъ премій.	$4\frac{1}{2}$% пожичку угорскои желѣзнои дороги державнои.
$4\frac{1}{2}$% листы Тов. кредитового земс	$4\frac{1}{2}$% пожичку пропінаційну угорску.
$4\frac{1}{2}$% листы Банку краевого.	
$4\frac{1}{2}$% пожичку краеву галицку.	

4% угорскѣ Облигаціи индемнизаційнѣ,

котрѣ то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купує и продає по цѣнахъ найкориснѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного принимає вôдъ Вп. купуючихъ всякѣ выльосованѣ, а вже платнѣ мѣсцевѣ паперы цѣннѣ, якъ также купоны за готовку, безъ всѣлякои провізіи, а противно замѣсцевѣ лишень за одтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляє новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ, за зворотомъ коштовъ, котрѣ самъ поносить. 60

С. Спітцеръ у Вѣдни

поручає

Товары каменнѣ и шамотовѣ.

Плиты бѣлѣ и кольоровѣ. — Насады коминковѣ. Комплетнѣ уряджения для стаєнъ и оборъ.

На жадане высылаемо катальоґи

заступники для **Галичины и Буковины**

Гамель и Файґель

у ЛЬВОВѢ, улиця Коперніка число 21.

2000 штукъ

такъ званыхъ

Коцôвъ офіцерских на конѣ

позôстало въ однои доставы и выпродує ся тіжь задля не конче чисто выкôнченои бордюры **по найдешевшой цѣнѣ, штука лишь по 2·50.** — Для скорои вы продажи, опускає ся при закупнѣ 4 штукъ ще 10 кр особного рабату на штуцѣ.

Тоти грубѣ, не до знищеня коцы суть **теплѣ якъ кожухъ, 190 × 135 см великѣ,** (отже покрываютъ цѣлого коня), **краски** половои або сѣрои въ 3 широкими поясами (бордюрами)

Выразнѣ замовленя, котрѣ выконує ся лишь за попереднымъ присланємъ готôвки або за послѣплатою, надсылати до ґенерального заступника сполученыхъ фабрикъ вовняныхъ выробôвъ

S. KOMMEN.

Wien III/2 hintere Zollamtsstrasse 3.

Єсли товаръ неподобає ся, одержану готôвку звертаю. Порто не оплачує ся

Лишь кôлька зъ многихъ посвѣдчень

Бурмістръ **А Рованъ** въ Полкраю.
П. Цоль въ Краинѣ,
И. Слеґъ въ Ландштрасъ.
144 **Фр. Левштекъ** въ Чернѣ.

Инсераты

(„оповѣщеня приватнѣ“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Газеты Львôвскои“ принимає лишь „Бюро Дневникôвъ“ **Людвика Пльона** при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ

139 **Посылки.**

На цѣлу Галичину и Буковину выконую—вôдъ 1 клґр. почта франко — а то правдивои ароматичнои гербаты.

CONGO, добра, сильно натягаюча за . . .	½ кл.		1·40
MONING, родинна, знаменита въ смаку	„	„	1·60
KAYSOW, добôрна, зъ цвѣтомъ melango	„	„	1·80
SUCHANG, знаменита	„	„	2·—
„ найлучша, ароматична .	„	„	2·50
ПОПОВА ориг. зъ Москвы ч. 1. за фунтъ	„	„	2·10
ПОПОВА ориг зъ Москвы ч. 2 за фунтъ	„	„	2·65
ПОПОВА ориг. зъ Москвы ч. 3. за фунтъ	„	„	3·35

Также высѣвки власного выробу по 1·40, 1·60, 1·80, и найлучшѣ 2·20 за ½ клґр.

Повысшѣ гатунки совѣстно поручає звѣстный выключный и головный складъ правдивыхъ хиньско-россійскихъ гербатъ

Адольфъ Зінґеръ, Львôвъ

ул Сикстуска . 17.

Найстарше пиво зъ бровару мѣщаньского въ Будієвицяхъ (Budweis) заступило въ Пештѣ, Вѣдни и вашихъ мѣстахъ всѣлякѣ пива пільзненьскѣ, бо якъ анализа выказала, що єсть се найлучше пиво на свѣтѣ. Пиво то можна набути у пп. Ивана Важного площа Бернардиньска; Людвіка Ґардолиньского ул. Коперніка 4; Симона Федоровича ул. Домініканьска; Теофіля Тайхмана ул Ягайлоньска 16; Въ складѣ „Львôвскій Експортъ пива“ Сикстуска 8 въ фляшкахъ

Ґенеральне заступство на Галичину и Буковину одержала фірма „пôдъ Соколомъ“

Теофіль Тайхманъ и
145 **А. Германъ**

Львôвъ Ягайлоньска 16.

Бюро оголошень и дневникôвъ

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всѣхъ дневникôвъ

по цѣнахъ ориґінальныхъ.

ВѢДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІЄ

поручає

найновѣйше патентоване начинє кухонне зъ внѣ ґальванічно нікльоване, у внутрѣ повлечене чистою и дуже тревалою емалією.

До набутя у Ивана Шумана у Львовѣ

площа Бернардиньска и у всѣхъ большихъ торговляхъ желѣза.

Поручає ся

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

[illegible]